

Puglia

Matera en **Basilicata**

1 Bari, de kust en de Alta Murgia	89
2 De Gargano, de Tavoliere en de Monti Dauni	163
3 Het land van de trulli, Tarente en Brindisi	207
4 De Salento	259
5 Basilicata	317

DE REGIO'S VAN DEZE GIDS:
ZIE DE KAART HIERNAAST

Lannoo

Inhoud

Niet te missen.....8

**Hoogtepunten
van Michelin**.....12

Reisplanner.....20

Met het gezin.....24

DE REIS VOORBEREIDEN

**Naar Puglia
en Basilicata**.....28

Voor het vertrek.....31

**Puglia en Basilicata
van A tot Z**.....36

Reistips.....43

Evenementen.....45

Boeken en films.....47

deimagine/Getty Images Plus

MEER WETEN OVER PUGLIA EN BASILICATA

**Puglia en Basilicata
vandaag**.....50

Natuur en landschap.....56

Geschiedenis.....58

Kunst en cultuur.....72

**Gastronomie
en volkskunst**.....83

A. Bacchella/AGF RM/age fotostock

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 Bari, de kust en de Alta Murgia

Bari	94
Polignano a Mare	110
Monopoli.....	113
Conversano	118
Grotte di Castellana	122
Gioia del Colle	125
Altamura.....	128
Gravina in Puglia	133
Ruvo di Puglia	137
Molfetta.....	140
Trani.....	143
Barletta	150
Castel del Monte	157
Canosa di Puglia.....	160

2 De Gargano, de Tavoliere en de Monti Dauni

Promontorio del Gargano.....	168
Monte Sant'Angelo	183
Isole Tremiti	188
Foggia.....	195
Lucera.....	198
Troia.....	203

3 Het land van de trulli, Tarente en Brindisi

Alberobello en de Valle d'Itria.....	210
Martina Franca.....	218
Ostuni	224
Tarente	232
Oria.....	247
Brindisi	251

4 De Salento

Lecce.....	264
Otranto.....	280
De kust ten zuiden van Otranto	290
Santa Maria di Leuca.....	294
Gallipoli	299
Nardò.....	309
Galatina.....	311

5 Basilicata

Matera.....	322
De route van het doorgroefde leemland.....	338
Parco Nazionale del Pollino.....	344
Maratea	351
Potenza en omgeving	356
Venosa.....	364

 Raadpleeg voor iedere plaats ons adresboekje

Woordenlijst.....	XXX
Register	XXX
Kaarten en plattegronden	XXX

Niet te missen

MARTA

Het archeologisch museum in Tarente bezit een wondermooie collectie voorwerpen uit Groot-Griekenland, met als onvergetelijk hoogtepunt de gouden sieraden. Zie blz. 236.

Ulysses/age fotostock

Jon Arnold Images/hemis.fr

Castel del Monte

Dit kasteel is mysterieus, fascinerend, magisch... en lijkt uitsluitend gebouwd om de grootse droom van een keizer in steen te vereeuwigen. Zie blz. 157.

bluejayphoto/Getty Images Plus

Matera

Matera, een van de oudste steden ter wereld, is een boeiend universum van grotten en ravijnen, waar we ons een beeld kunnen vormen van ons verste verleden. In 2019 was Matera culturele hoofdstad van Europa. **Zie blz. 322.**

Gallipoli

De 'mooie stad' van de Grieken is een zonovergoten eiland met vestingmuren die loodrecht in de glinsterende Ionische Zee verdwijnen. **Zie blz. 299.**

milla1974/Getty Images Plus

Balate Dorin/Getty Images Plus

Alberobello en de Valle d'Itria

Tussen Alberobello en Martina Franca ligt het land van de *trulli*. Overal in de met wijngaarden, olijfbomen en stenen muurtjes bezaaide vallei vind je deze schattige, ronde huisjes met hun kegelvormig daken. Dit is het landschap van Puglia ten voeten uit! **Zie blz. 210.**

Hoogtepunten van Michelin

Uitzicht op het dorp Aliano
undefined undefined/Getty Images Plus

♥ **Zucht van geluk** terwijl je op je rug in het turquoise water van de Baia di Vignanotica drijft, ten zuiden van Vieste, en volg de vlucht van een meeuw over de imposante witte kliffen die steil oprijzen boven een van de mooiste stranden van de Gargano. **Zie blz. 171.**

♥ **Lees *Christus kwam niet verder dan Eboli*** in Aliano en ga er op zoek naar de huizen en straten die Carlo Levi in zijn beroemde roman heeft beschreven. Hij liet de wereld de schrijnende ellende in de Mezzogiorno van de jaren 1930 zien. **Zie blz. 340.**

Het strand van Vignanotica is een van de mooiste van de Gargano.
fotoember/Getty Images Plus

TOP 5 Wandelingen

1. Foresta Umbra (blz. 175)
2. Monte Sacro (blz. 171)
3. Parco Nazionale del Pollino (blz. 344)
4. Parco Nazionale dell'Alta Murgia (blz. 134)
5. Parco Naturale di Gallipoli Cognato Piccole Dolomiti Lucane (blz. 360)

Het Foresta Umbra in de Gargano
eli77/Getty Images Plus

♥ **Geniet van de groen oplichtende zee** bij Gallipoli, als het weerkaatsende strijklicht van de ondergaande zon de gevels van de huizen in vuur en vlam zet. Elke avond verzamelen zich toeristen en inwoners bij de Santa Maria della Purità om dit spectaculaire schouwspel te zien. **Zie blz. 303.**

♥ **Maak kennis met het Italiaanse impressionisme:** de Pinacoteca Giuseppe de Nittis in Barletta bezit een belangrijke collectie schilderijen van De Nittis, die hier in 1846 werd geboren. Ontdek hoe hij zich geleidelijk van het impressionisme naar het naturalisme ontwikkelde. **Zie blz. 152.**

♥ **Bedank Aeneas** omdat hij de *frisa* meenam toen hij Troje ontvluchtte. Dit harde broodje wordt eerst in gezouten olijfolie gedompeld en daarna met tomaten en ansjovis gegeten – net zoals de zeelieden uit de oudheid dat deden. Tegenwoordig is het een trendy specialiteit van Lecce. **Zie blz. 277.**

♥ **Kleed je, net als prins William,** bij Gianni Inglese in Ginosa. In dit dorp in de Murgia volgde Angelo Inglese zijn vader op als meester-overhemdenmaker van wereldfaam. **Zie blz. 245.**

De Santa Maria della Purità in Gallipoli
milla1974/Getty Images Plus

10 dagen

De vele gezichten van Puglia

Route: 400 km door het magische landschap van Puglia

Siempreverde22/Getty Images Plus

Tip: voor een complete rondreis door Puglia moet je ook de Salento bezoeken (zie blz. 20).

Bari

Dag 1

Bezoek in Bari (**blz. 94**) de oude stad (Bari Vecchia, San Nicola en San Sabino) en de wijk Murattiano. Overnacht in Bari.

Bitonto-Trani-Barletta

Dag 2

Bezoek 's morgens de kathedraal van Bitonto (**blz. 102**). Maak een excursie naar Trani (**blz. 143**) en ga lunchen aan de haven. Bezoek de kathedraal en het kasteel. Overnacht in Barletta (**blz. 150**).

Castel del Monte

Dag 3

Maak een excursie naar Castel del Monte (**blz. 157**). Rijd via het Parco Nazionale dell'Alta Murgia naar Altamura (**blz. 128**).

Matera

Dag 4

Ga 's morgens naar Gravina in Puglia (**blz. 133**) en bezoek de Gravina

Sotterranea. Breng de middag en avond door in Matera (**blz. 322**).

Tip: reserveer een gids voor je bezoek aan de Gravina Sotterranea.

Matera

Dag 5

Kijk rustig rond in Matera.

Valle d'Itria

Dag 6 tot 9

Bezoek de plaatsen Alberobello (**blz. 210**), Locorotondo (**blz. 213**), Martina Franca (**blz. 218**), Cisternino (**blz. 214**) en Ostuni (**blz. 224**).

Tips: in Alberobello is het in augustus erg druk, ga dus liever buiten het hoogseizoen. De dorpen in de Valle d'Itria liggen dicht bij elkaar. Kies een centrale overnachtingsplaats, bijvoorbeeld Locorotondo of Martina Franca.

Bari

Dag 10

Bezoek op weg naar het vliegveld van Bari nog de grotten van Castellana (**blz. 122**) of van Polignano a Mare (**blz. 110**) en Monopoli (**blz. 113**).

12 dagen

Drie zeeën, drie werelden

Route: 1200 km van de ene kust naar de andere

AND-ONE/Getty Images Plus

Maratea

Dag 1

Rijd vanuit Napels naar Maratea (200 km, **blz. 351**). Bezoek Maratea en de omgeving.

De Tyrreense kust

Dag 2

Ga zwemmen in de Tyrreense Zee (**blz. 352**).

Pollino

Dag 3

Doorkruis het Parco Nazionale del Pollino (**blz. 344**). Rijd via Aliano (**blz. 340**) naar Tursi (**blz. 341**).

De ravijnen

Dag 4

Bezoek de spookstad Craco (**blz. 339**). Lunch in Pisticci (**blz. 338**) of Bernalda (**blz. 331**). Overnacht in Matera (**blz. 322**).

Matera

Dag 5

Bezoek Matera en het Parco delle Chiese Rupestri della Murgia Materana (**blz. 330**). Overnacht in Tarente (**blz. 232**).

Tarente

Dag 6 & 7

Bezoek Tarente en rijd langs de kust naar Gallipoli (**blz. 299**).

De Ionische kust

Dag 8 & 9

Ontdek de stranden en grotten langs de Ionische kust (**blz. 295**). Overnacht in Santa Maria di Leuca (**blz. 294**) en Otranto (**blz. 280**).

De Adriatische kust

Dag 10

Bezoek Otranto en rijd langs de Adriatische kust naar San Cataldo, met een stop in Roca Vecchia (**blz. 274**). Overnacht in Lecce (**blz. 264**).

Lecce

Dag 11

Bekijk Lecce en rijd dan naar Bari (150 km), met een stop in Monopoli (**blz. 113**) en Polignano a Mare (**blz. 110**). Overnacht in Bari (**blz. 94**).

Bari of Napels

Dag 12

Bezoek Bari of rijd terug naar Napels (270 km).

Met de boot langs de Isole Tremiti

► **Overnachten in een kabouterdorp.** Puglia, en dan vooral de streek rond Alberobello en de Valle d'Itria, is beroemd om de *trulli*: ronde huisjes van natuursteen met een dak dat wel een tovenaarschoed lijkt. In veel trulli kun je tegenwoordig overnachten: een sprookjesachtige ervaring voor jong én oud. Zie blz. 217 en blz. 223.

► **Dwalen door een spookstad.** Na herhaalde aardbevingen en aardverschuivingen was het dorp Craco zo beschadigd dat de inwoners het veertig jaar geleden definitief verlieten. Het dorp, dat prachtig op de top van een

 Let op dit symbol:
het staat in deze gids
bij bezienswaardigheden
en activiteiten waar ook de
kinderen plezier aan hebben.

rots ligt, is met zijn lege huizen een echte spookstad geworden die tot de verbeelding spreekt. Er zijn hier dan ook heel wat films opgenomen. Zie blz. 339.

► **Een spectaculaire filmvoorstelling** in het Parco della Grancia. Dit historische themapark is geïnspireerd op de boerenopstanden, een belangrijke episode in de geschiedenis van Basilicata. Aan het einde van de zomer vinden hier spectaculaire voorstellingen plaats, waarbij film en theater gecombineerd worden en vele figuranten meespelen. Zie blz. 359.

 In veel dorpen worden middeleeuwse en historische feesten gehouden (kijk onder het kopje 'Evenementen' in de Adresboekjes bij de plaatsbeschrijvingen).

► **Leren hoe je graan maalt in de molen van Altamura.**

Een molen midden in de stad, dat zie je niet vaak. Midden in Altamura staat de Molino Artigianale Dibenedetto, die sinds 1950 in het bezit is van dezelfde familie. Er zijn boeiende rondleidingen, waarbij je leert hoe de molenaar met traditionele machines het graan

De *fischietti*,
uniek traditioneel handwerk
daniele russo/Getty Images Plus

maakt. Ook zie je hoe van het meel niet alleen brood, maar ook pasta wordt gemaakt. **Zie blz. 132.**

► **Natuurwonderen in de Grotte di Castellana.**

Dit grottenstelsel op 60 m diepte is maar liefst 3 km lang! Je loopt er in een wondere natuurwereld door een duizelingwekkende ondergrondse koepel, donkere gangen en een 'witte grot', die terecht beroemd is om zijn fonkelende albasten formaties. **Zie blz. 122.**

► **Een boottocht langs de Isole Tremiti.**

De mooiste vaartochten zijn te maken rond het eiland San Domino. Het heeft een prachtige rotskust waarlangs steile kliffen, onderzeese grotten met mooie lichteffecten en idyllische baaien elkaar afwisselen. En uiteraard stopt de boot onderweg voor een zwempauze. **Zie blz. 188.**

► **Een fluitwedstrijd in Rutigliano.**

Dit stadje in de omgeving van Bari kent een unieke handwerktraditie: hier worden de *fischietti* gemaakt, kleine aardewerken fluitjes in de vorm van een haan, die een man vroeger aan zijn verloofde gaf als bewijs van zijn liefde. Er is een museum dat de geschiedenis van de *fischietti* vertelt en er zijn winkels te over waar je ze kunt kopen. **Zie blz. 120 en blz. 121.**

► **Raften op wildstromende rivieren**

in het Parco Nazionale del Pollino in het zuiden van Basilicata. Het raften in deze mooie omgeving staat garant voor een sensationele belevenis in de natuur. Er zijn meerdere aanbieders van kajak- en raftingtochten; sommige bieden ook soft rafting voor jonge kinderen. **Zie blz. 350.**

► **Afdalen in een ondergrondse stad.**

Ontdek Gravina Sotterranea, het verborgen deel van de stad Gravina in Puglia.

Vanaf de 8ste eeuw v.C. bouwden de inwoners aan deze stad onder de grond. Ze groeven gangen, bouwden kerken in de rotsen en legden opslagplaatsen en waterreservoirs aan: een fascinerend ondergronds doolhof. **Zie blz. 134.**

De Grotte di Castellana
Jon Arnold Images/hemis.fr

Puglia en Basilicata van A tot Z

Elektriciteit

In Italië is de netspanning dezelfde als in Nederland en België (230 V), maar de stopcontacten kunnen verschillen. Het is dus aan te raden een adapter mee te nemen.

Feestdagen

Let op: een feestdag is in het Italiaans een *giorno festivo*, een werkdag een *giorno feriale*.

1 januari – Nieuwjaar (*Capodanno*).

6 januari – Driekoningen (*Epifania*).

Pasen – *Pasqua*.

Tweede paasdag – *Pasquetta*.

25 april – Bevrijdingsdag

(*Liberazione del 1945*).

1 mei – Dag van de Arbeid (*Festa del Lavoro*).

15 augustus – Maria-Hemelvaart (*Festa dell'Assunta*).

1 november – Allerheiligen (*Ognissanti*).

8 december – Onbevleete Ontvangenis (*Immacolata Concezione*).

25 december – Kerst (*Natale*).

26 december – Feest van de H. Stefanus (*Santo Stefano*). Daarnaast viert elke Italiaanse stad het naamfeest van zijn patroonheilige (*Santo patrono*). De meeste musea zijn op feestdagen gesloten en hebben beperkte openingstijden op 24 en 31 december en 14 augustus.

Geldzaken

De munteenheid van Italië is de euro. Italië telt veel geldautomaten. Informeer bij je bank of er kosten zijn verbonden aan geldopnames in het buitenland. Soms wordt je ge-

vraagd een tweede keer je pincode in te toetsen; ga in dat geval na of het bedrag de eerste keer inderdaad niet is afgeschreven.

Creditcards

Creditcards worden niet overal geaccepteerd. Als je betaalt met een creditcard, moet je soms een pincode intoetsen; soms volstaat een handtekening en het tonen van een identiteitsbewijs. Neem altijd de gegevens mee voor het telefonisch blokkeren van je creditcard bij verlies of diefstal.

Openingstijden van banken

Banken zijn normaal gesproken open van 8.30 tot 13.30 u en van 15.00 tot 16.00/17.00 u. Alleen de grootste zijn ook op zaterdagochtend open. Vergeet niet een nummertje te trekken.

Gezondheid

Apotheken

Apotheken (*farmacia*, meervoud: *farmacie*) zijn herkenbaar aan een groen kruis. Ze zijn doorgaans open van 8.30 tot 13.00 u en van 16.00 tot 19.30 u. Als de apotheek gesloten is, hangt er een lijst met de namen van dienstdoende artsen en apothekers.

Internet

De meeste hotels en ook veel restaurants hebben gratis wifi. De grote steden beschikken eveneens over free wifi-zones op straat.

Musea en andere bezienswaardigheden

Toeristenbureaus

De belangrijkste toeristenbureaus en informatiepunten worden genoemd aan het begin van elk hoofdstuk, in de rubriek 'Inlichtingen', aangegeven door het pictogram .

Openingstijden

Over het algemeen zijn de musea op maandag en feestdagen gesloten. De kassa gaat 30 minuten tot 1 uur voor sluitingstijd dicht. In de zomer komt het regelmatig voor dat musea ook 's avonds geopend zijn. Archeologische opgravingen en parken zijn meestal open tot een uur voor zonsondergang, dat wil zeggen tot 18.00 u in het voor- en najaar. Buiten het seizoen zijn sommige monumenten beperkt open (alleen 's ochtends).

Kerken

De meeste kerken zijn dicht tussen 12.00 en 16.00 u. De grote kathedraalen zijn zonder onderbreking open van 7.00 tot 18.00 u. Zorg bij je bezoek aan een kerk voor passende kleding (lange broek voor de heren, voldoende lange rok en bedekte schouders voor de dames), anders kan je de toegang worden ontzegd. Het heeft de voorkeur om je bezoek in de ochtend te plannen, omdat de natuurlijke lichtinval dan mooier is. Neem wat kleingeld mee, want bij sommige kunstwerken gaat de verlichting pas aan als je een muntje in de gleuf gooit.

Onvoorzene sluitingen

Het is aan te raden telefonisch inlichtingen in te winnen voordat je de tocht naar een specifieke bezienswaardigheid onderneemt.

Het Italiaanse erfgoed is namelijk heel uitgebreid en er zijn voortdurend restauraties van monumenten aan de gang, die soms wel jaren kunnen duren. Musea en kerken worden soms geheel of gedeeltelijk tijdelijk gesloten wegens verbouwing of gebrek aan personeel. Veel musea (vooral buiten het seizoen) zijn alleen 's ochtends of 's middags open, dus informeer van tevoren.

Let op: op feestdagen (*overzicht linkerbladzijde*) zijn de monumenten doorgaans gesloten, maar ook daar zit weer grote variatie in, dus informeer voordat je op pad gaat.

Toegangsprijzen

De nationale musea zijn voor bezoekers tot 18 jaar gratis en ook op de eerste zondag van de maanden oktober t/m maart. Voor groepen gelden meestal speciale openingstijden en tarieven, mits van tevoren aangevraagd.

Tijdens de *Settimana dei Beni Culturali* (Week van het Erfgoed), waarvan de datum per jaar verschilt, is de toegang tot sommige monumenten en musea gratis. Als een museum, kerk of ander monument alleen kan worden bezocht met een bewaker of iemand die de sleutel heeft, is het gebruikelijk wat geld te geven.

Post

Postzegels

Postzegels (*francobolli*) worden verkocht in postkantoren en tabakszaken (*tabacchi*). Reken op € 1,30 voor een postzegel voor een kaart of brief (tot 20 g) naar een land binnen Europa. De Italiaanse brievenbussen zijn rood.

Postkantoren

De postkantoren zijn open van 8.30 tot 13.50 u (zaterdag tot 11.50 u).

3

Het land van de trulli, Tarente en Brindisi

MICHELINKAARTEN 564 EN 363

Alberobello ★★★ en de Valle d'Itria ★★	210
Ten zuiden van de Valle d'Itria: Martina Franca ★★	218
22 km ten oosten van Martina Franca: Ostuni ★★	224
30 km ten zuiden van Martina Franca: Tarente ★	232
40 km ten noordoosten van Tarente: Oria	247
30 km ten noordoosten van Oria: Brindisi	251

In vogelvlucht

Een zeer gevarieerd landschap

Tussen Bari in het noordwesten en de Salento in het zuidoosten ligt een uitgestrekt gebied met een uitzonderlijke variëteit aan landschappen. Grillige karstformaties ten westen van Tarente; grotten en ravijnen rond Massafra; brede baaien met zandstranden langs de Ionische Zee; weidse, door de zon geblakerde vlakten ten westen van Brindisi; kleine, grillig gevormde baaien in het turquoise water van de Adriatische Zee; groene heuvels met wijngaarden en hier en daar een groepje *trulli* in de Valle d'Itria. En overal olijfbomen.

Een rijke erfenis

De geschiedenis van dit land is die van zijn veroveraars en vanaf de 12de eeuw ook die van de koninkrijken Sicilië en Napels, waartoe Apulië behoorde tot de eenwording van Italië in 1860. Tussen de 8ste eeuw v.C. en de 19de eeuw werd Apulië achtereenvolgens overheerst door de Grieken, Romeinen, Byzantijnen, Lombarden, Normandiërs, Zwaben, Angevijnen en Spanjaarden. En ten tijde van Napoleon zelfs negen jaar door de Fransen. Al deze veroveraars hebben hun sporen nagelaten in het landschap. In elk dorp kom je wel een Normandische toren tegen of een kasteel van de koningen van Aragon, een muur van de Messapiërs of een Romeinse weg, een weelderige barokke kerk of *palazzi imperiali*. Samen vormen ze een rijke erfenis van meer dan 2700 jaar.

En heerlijke producten

In deze regio liggen de provincies Brindisi en Tarente, er woont een kwart van de bevolking van Apulië en er zijn twee belangrijke steden: Brindisi aan de Adriatische Zee en Tarente aan de Ionische Zee, twee havensteden van formaat. Brindisi is de grootste **elektriciteitsproducent** van Italië, Tarente heeft veel zware industrie (metaalindustrie, vliegtuigbouw, olieraffinage en textiel- en plasticindustrie) en is de tweede **marinebasis** van Italië.

Minder grootschalig, maar net zo bekend, zijn de **pottenbakkerijen** van Grottaglie. Maar het zijn vooral de agrarische producten die de twee provincies beroemd hebben gemaakt, in het bijzonder de **olijfolie**. Drie soorten olie hebben een DOP (Denominazione di Origine Protetta, beschermde herkomstbenaming): de kruidige Colline di Brindisi, de fruitige Tarantina, met een lichte amandelsmaak, en de extra zachte Cima di Mola.

Beroemde **wijnen** zijn de **Primitivo di Manduria**, een goed gestructureerde, complexe rode wijn die het goed doet bij *orecchiette* met lamsvlees of *pecorino* (schapenkaas), en de witte **Bianco di Locorotondo**, die graag wordt gedronken als aperitief of bij schaal- en schelpdieren.

Martina Franca staat bekend om zijn fijne vleeswaren (*pancetta*, *capocollo*), Ostuni is de bakermat van *marretti* (gerecht op basis van pens) en in Cisternino vind je de *bombette* (rolletjes kalfsvlees, al dan niet gevuld met het kaasje *caciocavallo* en gebakken aan spiesen), die je natuurlijk bij voorkeur in een *fornello* gaat eten, een slagert die daarvoor speciaal een klein zithoekje heeft ingericht (zie kader blz. 214).

Alberobello ★★★ en de Valle d'Itria ★★

Alberobello kreeg internationale bekendheid dankzij de rijke verzameling *trulli*, die ondertussen op de Werelderfgoedlijst van Unesco prijken. Er staan meer dan 1500 van deze huisjes van breuksteen met een kegelvormig dak, wat een heel bijzonder decor oplevert. Deze opvallende bouwwerken liggen ook verspreid over de Vallei van Itria, die van Locorotondo tot Cisternino loopt en zeker het meest originele en pittoreske landschap van Puglia is. Het is dan ook de toeristische topbestemming in het zuiden van het schiereiland!

De *trulli* van Alberobello
 davidionut/Getty Images Plus

📍 Ligging

10.250 inwoners - Provincies Bari (noorden), Tarente (zuidwesten) en Brindisi (zuidoosten)

REGIOKAART B1 (BLZ. 206).

55 km ten zuidoosten van Bari, 21 km ten zuiden van Monopoli.

😊 Aanraders

De Rione Aia Piccola; de dorpen Locorotondo en Cisternino.

🕒 Planning

Reken voor de vallei samen met Alberobello op een volle dag.

📄 Praktisch blz. 215

📍 Adresboekje blz. 215

Wandelen

Het is niet wat het lijkt: Alberobello is geen dorp, de *trulli* vormen slechts een deel van een volledig klassieke stad. Aan de rand van de moderne wijken heb je het beste uitzicht op het geheel van kegelvormige daken vanaf de **belvedere** van de **Piazza Giangiolamo II**. Vanaf daar af leidt een trap naar beneden naar de **Largo Mertellotta**, een aangename voetgangersstraat die zorgt voor verbinding met het beschermde gebied. Aan weerszijden liggen twee heuvels, die twee verschillende wijken vormen met pieken. Tegenover het zuiden ligt de **Rione Monti**, de meest populaire wijk voor toeristen, en tegenover het noordoosten ligt de **Rione Aia Piccola**, een meer besloten wijk waar je de unieke charme van de volkse architectuur het best kunt waarderen.

Rione Monti

Deze wijk doet denken aan een gehucht en is een plaatje, maar het is er daarom ook ongelooflijk toeristisch. De meeste *trulli* zijn omgebouwd tot souvenirwinkels en in het hoogseizoen is het er op elk uur van de dag een drukte van belang. Maar laat dat je er niet van weerhouden om te genieten van het unieke landschap van de smalle straatjes met paddenstoelvormige huisjes! Bovenaan de Via Monte San Michele, de hoofdstraat van de Rione, staat de verbazingwekkende *trullo*-vormige **kerk van Sant'Antonio**. Bovenop het dwarsschip van de kerk rust een koepel die identiek is aan die van de huizen. Als je langs de Via Monte Nero weer naar beneden loopt, zie je de '**trullo siamese**' (Siamese *trullo*), met twee kegels, die volgens het verhaal werd gebouwd om twee broers van elkaar te scheiden toen ze ruzie hadden om een vrouw.

Kegels van steen

Volgens sommige historici zijn de **trulli** een uitvinding van Giangiolamo II Acquaviva van Aragon, graaf van Conversano (17de eeuw). De koning van Napels hief belasting op de gebouwen in zijn rijk, maar de graaf wilde die niet betalen. Hij liet de boeren *a secco* bouwen, zonder fundament of mortel, zodat hun huizen bij een inspectie snel konden worden afgebroken. In het hele Middellandse Zeegebied hebben nog lang van dit soort gebouwtjes in de velden gestaan, meestal opgetrokken uit kalksteen, een bouw materiaal dat de boeren op het land vonden. In de 19de eeuw werden er vooral veel *trulli* gebouwd op de kleine wijnpercelen in de Valle d'Itria, maar behalve op het platteland verschenen ze in die tijd ook steeds meer in een stedelijke omgeving. De oorspronkelijke bouwwijze was rond en heel eenvoudig; de *trulli* hoefden alleen te dienen als schuilplaats voor de boeren en het vee. Toen ze later voor permanente bewoning werden gebruikt, werden de meeste *trulli* met een vierkant grondplan gebouwd. Ze staan vaak in groepjes van twee tot vijf bij elkaar, elk met een eigen functie (woonvertrek, bakhuis, slaapkamer, stal). De kap wordt afgesloten door een sluitsteen (*serraglia*) of door stenen die zijn gerangschikt in de vorm van een kraagboog. De kenmerkende kegelvormige, overstekende daken zijn bedekt met **chiancarelle**, dakpannen van de plaatselijke grijze kalksteen. Op de daken staan pinakels met verschillende vormen. De betekenis daarvan (symbolisch, sociaal, handtekening van de bouwer?) is onbekend. Datzelfde geldt voor de versieringen die in het kalk van de daken zijn geschilderd en die vaak een religieus karakter hebben, maar ook esoterisch kunnen zijn.

Rione Aia Piccola

Deze wijk ligt tegenover de Rione Monti en is te bereiken via de Via Brigata Regina. Vanaf hier is er een doolhof van relatief weinig bewandelde steegjes, waar je kunt genieten van het bijna miniatuurachtige decor van de *trulli*. De **Via Duca degli Abruzzi** en **Via Giuseppe Verdi** zijn de meest pittoreske. Het is verboden om ook maar één toeristenwinkel te openen in deze Rione, wat verklaart waarom het zijn karakter heeft behouden, hoewel de meeste huisjes wel zijn omgebouwd voor verhuur aan toeristen. In het noorden van de wijk bevindt zich het **Museo del Territorio 'Casa Pezzolla'** (Piazza XXVII Maggio - ☎ 380 411 273 - 10.00-13.00, 16.00-20.00, soms avondopening - € 5-12 afh. van de expositie) in een vijftiental aangrenzende *trulli*, waarvan de oudste dateren uit de 18de eeuw. De geschiedenis van Alberobello wordt aanschouwelijk gemaakt aan de hand van talloze informatieve panelen en etnografische voorwerpen die getuigen van de landelijke en alledaagse wereld van de *trulli*. Een afdeling is gewijd aan bouwtechnieken en er vinden regelmatig tentoonstellingen plaats.

De moderne stad

Hoewel flatgebouwen de stad domineren, vind je verspreid over de straten ook een aantal *trulli*. Achter de Basilica dei Santi Medici, die de **Corso Vittorio Emanuele**, de belangrijkste doorgangsweg, afsluit, bevindt zich een groepje *trulli*, waaronder de meest opmerkelijke in Alberobello, de **Trullo Sovrano**★. Deze *trullo* werd gebouwd voor een priester in het midden van de 18de eeuw en is de enige met een verdieping. De structuur, een geribbeld gewelf ondersteund door vier kleine Romaanse bogen, wordt bekroond door twaalf kegels. Binnenin geven het meubilair en de verschillende historische voorwerpen in de vele kamers de sfeer weer van een onveranderlijk plattelandleven, gekenmerkt door de dagelijkse taken. Piazza Sacramento 10/11 - ☎ 080 432 6030 - www.trullosovrano.eu - 10.00-12.45, 15.30-19.00 u (18.00 u nov.-maart) - € 2.

In de omgeving

REGIOKAART (BLZ. 206)

Ten westen van Alberobello

Masseria Barsento **BI**

▶ 5 km ten noordwesten van Alberobello via de Strada Vicinale Barsento.

Deze *masseria* is vooral interessant vanwege het panoramische uitzicht en de kerk, die oorspronkelijk aan het eind van de 6de eeuw zou zijn gesticht. Ze heeft

Het dorp Locorotondo kijkt uit over de Valle d'Itria.
Paolo Gagliardi/Getty Images Plus

het grondplan van een Grieks-Romeinse basiliek, terwijl het ontwerp van het tongewelf aan de bouw van de *trulli* doet denken.

Noci **B1**

📍 10 km ten noordwesten van Alberobello via de S604 en dan de Provinciale Noci-Alberobello.

Het dorp ligt in een van de hoogste delen van de Murgia. De kerk **Chiesa Madre**, die in 1316 werd gebouwd en in de eeuw daarop werd uitgebreid, is een omweg waard. Het portaal en het roosvenster in de gevel zijn typisch voor de romaanse stijl van Apulië, maar binnen overheerst de renaissance; het marmeren hoofdaltaar toont een polychrome *Maria met Kind* van de beeldhouwer Stefano da Putignano (1470-1539).

★★ De Valle d'Itria

De Valle d'Itria wordt gevormd door de driehoek bestaande uit Alberobello, Cisternino en Martina Franca (zie blz. 218). De Valle staat ook bekend als de 'vallei van de *trulli*'. De kegelvormige daken liggen verspreid in het landschap en dragen bij aan de charme van deze prachtige rood-okeren streek waar je overal lage stenen muurtjes vindt rond olijfbomen, wijngaarden en boomgaarden en op de heuveltoppen vele verleidelijke dorpjes.

★ Locorotondo **B1**

📍 9 km ten oosten van Alberobello via de S172.

📍 Via Morelli 24 - ☎ 080 431 2788.

Je ziet de rij witte huizen van Locorotondo al van verre liggen, als een krans van licht hoog op een heuvel. Het plaatsje is beroemd vanwege het historische centrum met zijn **cummerse**, de typische huizen met een scherp puntdak en dakpannen van kalksteen, én vanwege de uitstekende witte wijn. Locorotondo is een rond

Land van wijn

In de Valle d'Itria worden de twee beroemde witte DOC-wijnen van Apulië geproduceerd: Locorotondo en Martina Franca, die ook in een mousserende variant bestaan (spumante). Ze zijn samengesteld uit verschillende druivenrassen: vederca (50-65 procent), bianco d'Alessano (35-50 procent) en fiano, bombino bianco en malvasia toscana (maximaal 5 procent). Het alcoholgehalte moet ten minste 11% zijn. De wijnen doen het goed bij lichte visgerechten; de Martina Franca wordt veel gedronken als aperitief.

dorp met een prachtig uitzicht over de Valle d'Itria, vooral vanaf de prachtige Villa Comunale (openbare tuin), die een groene **uitzichtpost**★ vormt boven het met *trulli* bezaaide platteland.

Je bezoek aan het **historische centrum** begint op de **Piazza Vittorio Emanuele II**, voor de Villa Comunale, de 'woonkamer' van Locorotondo, zoals de bewoners hun gemeentehuis noemen, omdat het hun belangrijkste ontmoetingsplaats is. Aan dit plein zie je ook twee identieke *cummerses*. Dwaal op je gemak rond door het universum van kleine straatjes, waar de enige kleurtoetsen worden aangebracht door de geraniums op de balkons en het groen van de wingerd. Sta stil bij de duizenden details die samen de charme van Locorotondo bepalen: de trappen, portieken, bogen en ongerepte pleintjes, het barokke portaal van het Palazzo Morelli (*Via Morelli*), en de winkeltjes, die de sfeer ademen van vervlogen tijden. De grote **Chiesa Madre**, die tussen 1790 en 1825 in neoklassieke stijl werd gebouwd, lijkt buiten proportie in deze omgeving. Het piepkleine kerkje **San Nicola**, dat iets verderop ligt, in de Via Oliva, en eerder een huis lijkt, past hier beter. Het plafond is overdekt met musicerende engelen, geschilderd in de 17de eeuw. Je rondwandeling eindigt bij de **Santa Maria la Greca**, onderaan de Chiesa Madre. Deze kerk stamt uit de 15de eeuw en heeft een mooie, in verhouding eenvoudige gevel met een fraai roosvenster.

★ Cisternino CI

📍 9 km ten oosten van Locorotondo via de S134 en de S11.

📍 Via Castello 22 - ☎ 391 438 7131.

Dit is een dorp op een berg, met witte huizen en in het dal een zee van olijfbomen en wijngaarden, zoals je in de Valle d'Itria vaker zult tegenkomen. Toch is dit dorpje anders. Als je in de tuinen van de **Villa Comunale** bent, ontvouwt zich voor je ogen een adembenemend **panorama**★. De schoonheid van de omgeving heeft altijd veel Engelse toeristen naar Cisternino getrokken; velen van hen hebben hier een tweede huis of wonen er nu permanent. Er hangt nog de sfeer uit het hippie-tijdperk en het nachtleven is hier levendiger dan in andere plaatsen in de regio. Het historische centrum, met zijn sfeer van de kashba en de witgekalkte huizen met hun gezamenlijke binnenplaatsen en buitentrappen, heeft een lange geschiedenis. Hannibal maakte Cisternino in 216 v.C. met de grond gelijk en het werd pas in de 8ste eeuw door basilianer monniken uit het Oosten herbouwd. Begin je bezoek bij de **Torre Normanno Sveva**, een oude donjon (12de-13de eeuw), de **Villa Comunale** en de **Chiesa Madre**. Deze romaanse kerk heeft een in de 16de eeuw vernieuwde gevel. Binnen zie je een *Maria met Kind* (1517) uit de school van Stefano da Putignano. Maak vervolgens een wandeling door de straatjes en over de **Piazza Vittorio Emanuele**, een leuk, besloten pleintje met een klokkentoren.

De 'fornelli pronti' van de Murgia

Deze slagerijen, waar je ter plekke een vleesgerecht of pens kunt eten, vormen een culinaire ervaring die geen reiziger in Apulië mag missen. De *fornelli pronti* ('kant-en-klare fornuizen') zijn in de Griekse oudheid ontstaan en hangen samen met de jaarlijkse schapentrek in de Abruzzen. De gast kiest een stukje vlees in de winkel (vaak varkens- of schapenvlees) en strijkt dan neer in een van de bijbehorende eetzaal, waar hij wacht tot zijn vlees gegrild, geroosterd of gebraden is. Elke regio heeft zijn eigen specialiteit: *gnumarieddi* (lamspens), *bombette* (varkenstong gevuld met gehakt en *caciocavallo*), maar je kunt ook een klassieke kotelet kiezen. Zie 'Uit eten' blz. 215 en 222.

Praktisch

Inlichtingen

Pro Loco Alberobello - Via Monte Nero 1 - ☎ 080 432 2822 - www.prolocoalberobello.it.

Parkeren

In het hoogseizoen kan het lastig zijn om een parkeerplek te vinden. Op de Via Indipendenza zijn drie betaalde parkeerterreinen (€ 2/uur tot 21.00 u).

Adresboekje

Uit eten

Goedkoop

La Lira - Largo Martellotta 67 - ☎ 349 472 6812 - *gesl. ma.*

Deze gerenommeerde focacceria aan de voet van de Rione Monti is ideaal voor een maaltijd onderweg.

Vino e Amore - Corso Vittorio Emanuele 76 - ☎ 339 282 4311 - *dag. lunch en diner - € 15/20.* In de hoofdstraat van de moderne stad biedt een eigentijds lokaal met een volledig wit decor tijdloze geneugten: een lange toonbank met anti-pasti, vleeswaren en kazen, waaruit je naar believen kunt kiezen. En een unieke keuze aan wijnen.

Doorsneeprijzen

 Terra Madre - Piazza Sacramento 17 - ☎ 327 445 9979 - trattoriaterramadre.it - *gesl. ma - hoofdgerecht € 7/12,50, menu € 30/35 - reserv. aanbevolen.*

Het biologisch-vegetarische restaurant, gelegen voor de Trullo Sovrano, was meteen een groot succes. Keuken met lichte gerechten, terras aan de achterzijde, met uitzicht op de moestuin.

La Cantina - Vico Lippolis 8, op de hoek met de Corso Vittorio

Evenementen

Locorotondo

San Rocco - 14-17 aug. Het feest van de heilige Rocchus, de schutspatroon van Locorotondo, duurt drie dagen, maar de belangrijkste dag is 16 augustus. Die dag begint met een *Diana*, een traditioneel gezang, op straat, om de stad op een vriendelijke manier te wekken. Daarna volgen processies en proeverijen. In de avonduren is er vuurwerk, waar bezoekers uit de hele regio op afkomen.

Emanuele - ☎ 080 432 3473 - www.ilristorantelacantina.it - *gesl. di - hoofdgerecht € 9/25 - reserv. aanbevolen.* Een excellente tafel, waar de gasten sinds 1958 voor in de rij staan. Gerechten met traditionele seizoensproducten, lokale verse vleeswaren en grillgerechten.

Cisternino

Goedkoop

Zio Pietro - Via Duca d'Aosta 3 - ☎ 080 444 8300 - www.ziopietero.it - *gesl. 's middags.* In deze *fornello pronto* (zie kader blz. 214) vind je een uitstekende keuze gegrild vlees, geserveerd met salades, puree of maïskolven. Tafeltjes in de zaal en op straat.

Al Vecchio Fornello - Via Basiliani 18 - ☎ 080 444 1113 - alvecchiofornello.it - *gesl. di en 's middags beh. za, zo - hoofdgerecht € 8/17.* Nog een paradijs voor carnivoren: deze traditionele *fornello pronto* biedt alle specialiteiten die ervan te verwachten zijn, waaronder de niet te missen *bombette*.

Locorotondo

Goedkoop

QuantoBasta Pizza - Via Morelli 12 - ☎ 080 431 2855 - *gesl. ma - hoofdgerecht € 7/10.*

In een onopvallend steegje ligt deze familiepizzeria waarvan de kwaliteit door de jaren heen onveranderd is gebleven.

Doorsneeprijzen

U' Curdunn - Via Dura 19 - ☎ 080 796 1318 - www.ucurdunnristorante.it - gesl. wo - hoofdgerecht € 14/40. Lokale gerechten met een goede prijs-kwaliteitverhouding geserveerd in de gewelfde stenen zaal (linzensoep, boerenkip *alla contadina*). Vriendelijke ontvangst.

Wat meer luxe

Bina Ristorante di Puglia - Via Dottor Recchia 44-50 - ☎ 080 431 1784 - www.binaristorante.it - gesl. zo-avond en ma - hoofdgerecht € 16/26. Een uitstekend adres voor kwalitatief uitstekende typisch Apulische gerechten. Verfijnde volledig witte inrichting, gulle porties en vriendelijke ontvangst.

Noci

Pure verwennerij

Fè Ristorante - Via Giulio Pastore 2 - ☎ 080 321 5963 - www.feristorante.it - gesl. 's middags en di (geopend zo-middag en zo-avond - menu 78-€ 90. Midden tussen een mooie groep *trulli* ligt een dit intieme, verzorgde gastronomische restaurant, waar een jonge chef-kok de plaatselijke traditie opnieuw aan het uitvinden is.

Pezze di Greco

Doorsneeprijzen

☞ **Masseria Salamina** - Via Case Sparse 4 (11 km ten noorden van Cisternino) - ☎ 080 489 7307 - masseriasalamina.com - dag. lunch en diner - hoofdgerecht € 9/23 - 12 kamers en 8 apart. € 241/265 ☎ - 🍷 📺. Het restaurant van dit fraaie landhuis met kantelen op het dak, dat midden tussen de olijfgaarden staat, heeft in de wereld van de agriturismo's een zekere naam: gerechten bereid

met tomaten uit de tuin en op smaak gebracht met de verschillende soorten olijfolie van het landgoed (aanbevelenswaardig is die van de vruchten van de honderdjarige bomen). Ruime kamers en rust verzekerd.

Een tussendoortje

Locorotondo

Caffè della Villa - Piazza Vittorio Emanuele 22 - ☎ 080 443 2157. Op een steenworp afstand van de Villa Comunale en het panoramische uitzicht aldaar ligt deze locatie, die lokaal populair is om zijn ijs en om zijn koffie.

Cisternino

History - Via San Quirico 28 - ☎ 080 444 1055 - www.historyvignola.com. De ideale plek om te genieten van een koffie, een ijsje of een gebakje, terwijl je prachtig uitzicht hebt over het platteland. Tijdens borreltijd is het er een stuk drukker.

Winkelen

Trullo Antichi Sapori - Via Monte San Michele 37 - ☎ 080 43 21 739 - www.trulloantichisapori.eu.

In deze ouderwetse kruidenierswinkel, die veel weg heeft van de grot van Ali Baba, zijn allerlei lokale specialiteiten verkrijgbaar.

La Robottega - Piazza XI Febbraio 4 - ☎ 375 776 1891 - www.larobottega.it. Deze ambachtelijke 'robotheek' verkoopt bijzondere, leuke souvenirs: kleine robots gemaakt van gerecycled materiaal, allemaal uniek en grappig. Schappelijke prijzen.

Locorotondo

Il Tempo Ritrovato - Piazza V. Emanuele 20 - ☎ 339 5231 360 - www.il-tempo-ritrovato.net. Op deze fraaie, tijdloze plek vind je borduurwerk en geborduurde ornamenten.

Overnachten

Goedkoop

Casa-Albergo Sant'Antonio -
Via Isonzo 8/a - ☎ 080 432 2913 -
www.santantonioalbergo.it -
24 kamers € 77/91 ☞. In dit oude
klooster, niet ver van de *trullo*-kerk,
vind je een functioneel hotel
met een goede prijs-kwaliteit-
verhouding. Het gemis aan charme
wordt vergoed door de ruime
afmetingen van de lichte kamers.

Doorsneeprijzen

Hotel Lanzillotta - Piazza
Ferdinando IV 33 - ☎ 080 432 1511 -
www.hotellanzillotta.it - 30 kamers
€ 110 ☞ - ✂. De kamers in dit hotel
dicht bij de Piazza Popolo hebben
mooie hoge plafonds en een klas-
sieke inrichting, wat hun geringe
afmeting compenseert. De kamers
op de vierde verdieping delen een
dakterras met uitzicht op de stad.

Wat meer luxe

Charming Trulli - Piazza
Sacramento 8 - ☎ 080 432 3829 -
www.charmingtrulli.com - 10 trulli
€ 164/180 ☞ - ✂. Deze organi-
satie verhuurt comfortabele *trulli*
(met keuken) voor een of meer
dagen. Ze liggen verspreid over
Alberobello en omgeving; buiten
de stad zijn ze voorzien van een
zwembad. Ideaal voor gezinnen.

Locorotondo

Wat meer luxe

Sotto le Cummerse - Via Vittorio
Veneto 138 - ☎ 080 431 3298 -
www.sottolecummersse.it -
14 apart. € 129/169 ☞.

Prachtige appartementen met stuk
voor stuk een ideale ligging ten op-
zichte van het historische centrum.
Alle voorzien van kitchenette en
badkamer met douche of jacuzzi.

Masseria Serralta - Contrada
Serralta 39, ten noorden van
Locorotondo - ☎ 392 712 2660 -
www.masseria-serralta.it - gesl.
de nov.-half maart - 4 trulli
€ 170/190 ☞ - ☑. Oude, met
zorg gerestaureerde boerderij met
trulli, op 300 m hoogte. Sober ge-
houden kamers, waar de oude sfeer
en de oorspronkelijke constructie
(17de eeuw) bewaard zijn gebleven.
Adembenemend uitzicht.

Pezze di Greco

Pure verwennerij

Montenapoleone - C. da Bicocca 8
(Via delle Croci) - ☎ 338 777 4182 -
www.masseriamontenapoleone.it -
12 kamers € 240/280 ☞ - ✂. Een
stijlvol landhuis verscholen tus-
sen de olijfgaarden. De keuken van
het restaurant, het grote natuurste-
nen zwembad en de buitengewone
ontvangst staan garant voor een
heerlijk verblijf.

Vertaling	Véronique Bolder, Ellis Langenkamp-Nijkamp, Karin Snoep
Eindredactie	Theo Scholten
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Jon Arnold Images/hemis.fr
Oorspronkelijke titel	Guide Vert Pouilles, Matera et Basilicate
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgeefdirecteur	Philippe Orain
Uitgevers	Florence Dyan (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Eindredactie	Laurent Vaultier
Redactie	Gilles Guérard, Serge Guillot, Francine van Hertsen, Irène Lainey, Sophie Lhéraud, Maura Marca, Pierre Plantier, Laurent Vaultier
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan, Sandro Borel, Justeciel
Omslagontwerp	Keppie & Keppie, Varsenare
Cartografie	Aura Mardari, Costina-Ionela Lungu
Met dank aan	Ilona D'Angela, Marion Capera, Cristian Catona, Hervé Dubois, Bogdan Gheorghiu, Grațiela Gheorghiu, Pascal Grougon, Leonard Pandrea, Marie Simonet

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2025

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Michelin Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
michelinreisgids@lannoo.be

De Michelin Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam Zuidoost
michelinreisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2025/45/140 - NUR 512
ISBN 978 94 014 9864 7

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.